

Број/Број: 01/2а-50-3-2-23/12
Сарајево/Sarajevo, 26. 09. 2012.

ЗАБИЉЕШКА

са округлог стола о теми "Нордијски модел сарадње и могућности његове
примјене на земље потписнице Дејтонског споразума",
одржаног 26. 09. 2012.

Игманска иницијатива, Амбасада Норвешке у БиХ и Форум грађана Тузла организовали су округли сто о теми "Нордијски модел сарадње и могућности његове примјене на земље потписнице Дејтонског споразума", са члановима надлежних комисија оба дома ПСБиХ и неким посланицима и делегатима за које организатори сматрају да су пријатељи Игманске иницијативе.

Округли сто одржан је 26. 09. 2012. године, од 11. до 12.30 часова. Округлом столу присуствовали су: Вехид Шехић, копредсједник Игманске иницијативе из БиХ, Саша Попов, копредсједник Игманске иницијативе из Србије, Златко Диздаревић из Игманске иницијативе, Њ. Е. Вибекке Лилое, амбасадорка Краљевине Норвешке у БиХ, Мирза Кушљугић, предсједавајући Комисије за спољне послове Представничког дома, Мартин Рагуж, делегат у Дому народа ПСБиХ, Шефик Џаферовић, посланик у Представничком дому, Лазар Продановић, посланик у Представничком дому, Бериз Белкић, посланик у Представничком дому, и Златан Охрановић, Центри цивилних иницијатива (ЦЦИ).

Као крајњи циљ одржавања округлог стола истакнуто је упознавање политичке и шире јавности са нордијским моделом сарадње (који успјешно функционише већ пуних шест деценија) и разговор о могућностима примјене његових позитивних искустава на земље потписнице Дејтонског споразума (БиХ, Црна Гора, Хрватска и Србија) и то прије свега у области унапређења интерпарламентарне сарадње на парламентарном, економском, културном, научном и образовном нивоу. Примјеном овог модела, процјењује се, допринијело би се cjеловитијем суочавању са прошлошћу и рјешавању преосталих отворених питања између земаља потписница Дејтонског споразума, као једној од препрека на путу ових земаља ка Европској унији, те отклањању могућих негативних посљедица након уласка Хрватске у ЕУ, али и успостављању већег степена разумијевања и повјерења међу грађанима у региону. Ова идеја у Игманској иницијативи постоји већ три године и у оваквом ће облику, уз велику подршку Нордијског савјета и амбасада нордијских земаља, нарочито Амбасаде Норвешке, бити презентована у свим државама тзв. дејтонског четвороугла и нимало случајно није у ожитворење кренула из БиХ.

Округлим столом модерирао је Вехид Шехић, а учесницима се прва обратила амбасадорка Краљевине Норвешке у БиХ, Вибекке Лилое, која је поздрављајући

чланове Парламентарне скупштине БиХ и представнике Игманске иницијативе казала да нордијске земље, у које спадају Норвешка, Данска, Шведска, Исланд, Финска, те Фарска острва, Гренланд и Оландска острва, који су аутономне области у оквиру ових држава, имају дугу историју и традицију сарадње у оквиру својих граница. Додала је да сарадња у области културе, образовања, социјалне политике, економског развоја, енергетских питања и много тога још спада у врх приоритета Владе Норвешке. Навела је да је Нордијски савјет основан 1952. године као Интерпарламентарни форум за сарадњу међу нордијским земљама заједно са њиховим аутономним територијама. Додала је да је након тога формиран Нордијски савјет министара 1971. године, који је замијенио дотадашњи Нордијски савјет, као и да се предсједавање Нордијским савјетом ротира између пет земаља чланица и оно траје годину дана. Истакнула је да је фокус Норвешке, која предсједава Савјетом у 2012. години, заједничко суочавање са изазовима с којим се сусреће свака од нордијских земаља. Казала је да су нордијске земље још 1952. године увеле прелазак граница без пасоша, а 1958. године успостављена је Нордијска унија унутар које је могуће путовање без пасоша, која је претходила каснијем Шенгенском споразуму. Такође, 1954. године успостављено је заједничко слободно тржиште, при чему, нпр., Швеђанима није била потребна дозвола за рад у Норвешкој и обратно. Казала је да је од нордијских земаља Данска постала чланица ЕУ 1973. године, а Шведска и Финска су се 1995. године такође придружиле ЕУ. Због тога је Нордијски савјет министара за Норвешку тијело путем којег, а посредством земаља које су чланице и тог тијела и чланице ЕУ, може промовисати и индиректно утицати на одређена питања у ЕУ. Амбасадорка Краљевине Норвешке у БиХ Вибекке Лилое нагласила је да, као и у нордијским земљама, БиХ и њене сусједне земље имају заједничку историју и сличне језике. Култура и традиција су им испреплетене, врло сличне, а понекад исте, док језици у региону омогућавају дијалог, комуникацију и лакшу сарадњу. Она је на крају охрабрила учеснике округлог стола да пажљиво погледају нордијски модел сарадње и изаберу дијелове који су добри за земље и цијели регион. Изразила је наду и жељу за блиском, слободном и практичном сарадњом између земаља у овом региону, а не размјену писама и докумената.

У раду округлог стола у дискусијама су учествовали Златко Диздаревић, који је указао на нову политичку ситуацију која настаје за земље у региону уласком Хрватске у ЕУ и нордијску регионалну сарадњу која за БиХ и сусједе може бити добар модел. У овој фази, колико год је важно укључити институције четири државе, још увијек се најподеснијим чини промовисање и инволвирање ове идеје путем невладина сектора. Подржавајући ову идеју Игманске иницијативе, сви присутни посланици и делегати у својим дискусијама су указивали и на одређене битне сегменте политичког и институционалног верификовања ове идеје.

Мартин Рагуж је исказао важност да се идеја Игманске иницијативе преведе у институционални облик дјеловања, понајприје путем ПСБиХ. Бериз Белкић је указао на институционалну опструкцију ове идеје и непостојање континуитета дјеловања у овом правцу у БиХ, гдје о овоме немамо консензус. Предложио је формирање Групе пријатељства Игманске иницијативе међу парламентарцима ове четири земље, јер би се и таквим чином идеја могла лакше институционализовати. Мирза Кушљугић је указао на важност да ова идеја добије ауторизацију у институцијама система, јер без тога ниједна иницијатива није одржива. Зато је важно да се види како барем дио овога може „преузети“ ПСБиХ са своја два дома и операционализовати то макар само увођењем ове идеје у расправу. Притом се запитао постоји ли суштинска подршка овом и оваквом моделу сарадње, премда му се парламент чини правим мјестом, мјестом са компаративном предношћу за расправу о овој идеји, јер у раду парламента учествује и позиција и опозиција и ту је једини прави трајни континуитет. Лазар

Продановић је указао на важност стварања нуклеуса институционалног организовања парламентарца указујући на објективне тешкоће у погледу реализације. Важним сматра добијање подршке два колегијума, елаборирање овог на сједници Комисије за спољне послове везаној за тематску сједницу посвећену парламентарној дипломатији, те – кључно – организовање у БиХ сусрета представника сва четири парламента уз обавезно присуство предсједника парламента, као израз политичке и институционалне подршке овом пројекту. Шефик Џаферовић оцијенио је ова идеја улази у другу, институционалну фазу, сматрајући да је потребно пронаћи минимум заједничких интереса, те лагано и опрезно кренути ка институционализовању, јер би било опасно да оваква идеја доживи фијаско, тим прије што имамо низ неријешених и отворених питања, као практичну дневну потребу за сарадњом, а све је важно и зарад преласка на психолошко релаксирање свих односа између ове четири државе.

Саша Попов, копредсједник Игманске иницијативе из Србије, исказао је задовољство могућношћу да идеја о нордијском облику сарадње у земљама тзв. дејтонског четвороугла коју је покренула Игманска иницијатива постане власништво политике и политичких институција, јер је то најбољи знак да је једна добра идеја заживјела, па већа сатисфакција Игманској иницијативи од тога не треба. Нагласио је и да је Нордијски савјет институционализован на подстицај цивилног сектора, јер невладин сектор има много више могућности за реализацију иницијатива него институције политике и јавне власти.

СЕКРЕТАР
КОМИСИЈЕ ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ

Мерцана Иглица

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
КОМИСИЈЕ ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ

Мирза Кушљугић

- Колегију оба дома ПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа
- Министарству спољних послова БиХ